

Presentació

Per un Mataró més solidari. La ciutat de Mataró presenta la seva **Agenda per la Solidaritat Local** que ha de permetre avançar cap a un model de ciutat cada cop més solidària. Es tracta d'un encàrrec que fa l'Ajuntament de Mataró a la **Fundació Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena** per millorar la Solidaritat interna de la ciutat, amb la intenció que les entitats socials i sociosanitàries que treballen pels col·lectius més desfavorits s'impliquin en un projecte que pretén fixar una sèrie d'objectius i línies d'actuació que facilitin i millorin les seves activitats.

La Fundació Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena ha desenvolupat aquest projecte que té com a objectiu millorar les condicions de les persones que estan vivint situacions complexes. Pretén implicar en accions i actituds solidàries tota la ciutadania, a partir d'un procés participatiu i efectiu per construir aquest document de Compromís per la Solidaritat Local. D'aquesta manera es vol contribuir de forma notable a la dinamització del teixit associatiu i a potenciar altres accions solidàries de caràcter individual en l'àmbit social i sociosanitari.

Un procés participatiu que al llarg de sis mesos ha estat objecte de debat, fruit de nombroses entrevistes i dinàmiques de grup amb l'objectiu de recollir propostes de consens mitjançant la participació activa de les entitats de l'àmbit social i sociosanitari de Mataró. S'ha desenvolupat una metodologia participativa perquè al llarg de tot el procés s'estimuli la implicació del diversos col·lectius convidats: associacions, tècnics, polítics i ciutadans. Aquesta metodologia genera un procés de participació dual: com a presa de consciència sobre el valor de la solidaritat i de les condicions necessàries per millorar-la i enfortir-la; i com a implicació activa en el pla de treball posterior. Aquesta participació es concreta de diferents maneres: **Fòrum promotor** (com a espai de seguiment i transparència del procés de construcció del document de Compromís per la Solidaritat Local, format per persones reconegudes per la seva contribució en pro de la comunitat), **entrevistes personals i dinàmiques de grup a persones i entitats relacionades amb l'àmbit social i sociosanitari** (que ha servit per dissenyar els possibles objectius i línies d'acció estratègiques a desenvolupar), i les **Jornades tècniques amb tallers participatius** (amb la participació dels diferents agents socials, representants associatius, tècnics i polítics que han provocat una acció/reflexió de la ciutadania).

El Compromís Ciutadà per la solidaritat és la versió definitiva d'aquest treball participatiu que s'aprovarà el juliol de 2006, el qual inclou 6 objectius i les línies d'actuació corresponent.

La signatura del compromís ciutadà per la solidaritat implica l'elaboració dels plans d'acció sobre aquells aspectes que cada signant decideixi fer voluntàriament per contribuir, en els propers anys, a la consecució dels objectius fixats col·lectivament.

La proposta de la ciutat de Mataró de constituir una xarxa de ciutats i pobles solidaris és donar a conèixer aquest projecte a altres municipis que estiguin interessats en fomentar la seva solidaritat, per, entre tots, fer que la solidaritat sigui un valor cada vegada més extensible arreu de Catalunya.

Fonaments de L'agenda per la solidaritat local 2006-2010

El Segle XX ha estat testimoni del naixement de la Declaració Universal dels Drets Humans (1948), del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, del Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, del Conveni per a la Salvaguarda dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals, de la Carta Social Europea i altres instruments internacionals per a la protecció dels drets humans. Tanmateix encara hi ha nombrosos drets que no són "efectius" i els ciutadans tenen moltes dificultats per orientar-se en el laberint dels procediments administratius i jurídics.

Recentment, **la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat (2001)¹ ha volgut oferir respostes per a una millor garantia dels drets humans**, entenent que la ciutat és el territori ideal per assegurar millor les condicions públiques per a la felicitat privada de cada persona.

Així, tal i com s'assenyala en el seu preàmbul, *"la ciutat és, avui, l'espai de totes les trobades i, per tant, de totes les possibilitats. També és el terreny de totes les contradiccions i de tots els perills: en l'espai urbà, de fronteres incertes, apareixen totes les discriminacions arrelades a l'atur, a la pobresa, al menyspreu de les diferències culturals, mentre que, alhora, s'esbossen i es multipliquen pràctiques cíviques i socials de solidaritat"*.

Actualment la vida a la ciutat també ens imposa l'obligació de precisar millor determinats drets, reconèixer-ne de nous (el respecte del medi ambient, la garantia d'una alimentació sana, de la tranquil·litat, de les possibilitats d'intercanvi i lleure, etc.) i posar sobre la taula algunes obligacions: si cada dret humà pertany a cadascú, cada ciutadà, lliure i solidari, ha de garantir-lo als altres. Per tant, i més enllà de la necessitat de seguir treballant per a què els poders públics garanteixin l'exercici dels drets humans i estableixin mecanismes que en permetin l'execució, sobretot pel que fa als drets socials, econòmics i culturals, **ens cal integrar el lligam social, de forma durable, dins l'espai públic i augmentar el valor de solidaritat de tots els ciutadans**. Perquè més enllà de reconeixements jurídics, en darrer terme són les persones les que han de veure garantits i contribuir a garantir, des de la solidaritat, els drets humans per a tothom.

Així ho recullen les recents declaracions internacionals. Així, l'article 1.1 de **la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat** ens diu que *"La ciutat és l'espai col·lectiu que pertany a tots els seus habitants, que tenen dret a trobar-hi les condicions per a la seva realització política, social i ecològica, cosa que comporta assumir també deures de solidaritat"*. L'article 5.1 del mateix cos legal reafirma que *"La comunitat local està unida per un deure de solidaritat recíproca"*. El 5.2 declara que *"Les autoritats municipals afavoreixen la creació de xarxes i associacions de solidaritat entre ciutadans i ciutadanes, i controlaran la bona execució dels deures públics"*.

¹ La ciutat de Mataró és signant de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets humans a la ciutat i forma part de la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans.

El Projecte de **Carta de Drets Humans Emergents** (Barcelona, 2004) també ens parla de la solidaritat com un valor que es consolida a mesura que augmenta i es potencia la sensibilitat social entre les persones. I afegeix que si l'equitat és un valor que han de desenvolupar principalment les institucions polítiques, en mans de les quals estan les polítiques de justícia distributiva, **la solidaritat és un valor que ha de desenvolupar l'individu.**

Donat que les polítiques públiques tindran millors resultats i s'executaran millor si van acompanyades d'actituds solidàries, **el projecte que teniu a les mans vol ser una aposta decidida per articular el dret i l'obligació de ser solidari/a** i també vol ser un gra de sorra per a l'assoliment dels Objectius del Mil·leni proclamats per les Nacions Unides.

Aquest projecte gira al voltant de la solidaritat en l'àmbit de l'acció social i sociosanitària i entorn a la població mataronina més vulnerable degut a factors com l'edat, el gènere, la salut, l'educació, l'ètnia o la procedència migratòria.

Solidaritat és un valor que no es pot imposar ja que ha de desenvolupar l'individu, i té com a punt de partida posar-se en el lloc de l'altre per entendre que, en la construcció de l'augment de l'estat del benestar la causa de l'altre és la pròpia.

1. Resum del projecte

projecte

El present projecte és una aposta decidida per potenciar accions de solidaritat des dels diferents àmbits d'intervenció de l'acció social i sociosanitària.

L'**Agenda de Mataró per la Solidaritat** vol:

- ▲ vetllar per la *redacció d'un document* de Compromís de Solidaritat en l'acció social i sociosanitària;
- ▲ definir un *pla d'accions solidàries* que promogui la participació activa de la ciutadania i les entitats.

objectiu

Així, l'objectiu de l'Agenda de Mataró per la Solidaritat en l'acció social i sociosanitària és:

- ▲ **implicar** la població de Mataró per tal que participi, amb un compromís actiu, en entitats i programes solidaris de l'àmbit social i sociosanitari a partir de la definició d'un pla d'acció que desplegui accions concretes per i amb la ciutadania.

mètode de treball

En tant que procés de participació actua com a presa de consciència i comporta un treball d'informació i difusió del valor de la solidaritat. Els col·lectius i sectors socials implicats tenen un paper protagonista.

La **Investigació-Acció-Participació** es concreta en:

- ▲ Fòrum Promotor: espai de seguiment i transparència del procés de construcció del document de Compromís per la Solidaritat;
- ▲ Jornades tècniques amb tallers participatius: amb la participació dels diferents agents socials, representants associatius, tècnics i polítics.

fases de treball

El projecte consta de sis fases de treball, dutes a terme entre gener i juliol de 2006.

fase 1

Definició del projecte

gener - febrer de 2006

- ▲ Revisió documental, per tal de donar a conèixer el projecte i començar a contactar amb els diferents agents del municipi.
- ▲ Realització d'entrevistes a tècnics d'entitats i de l'administració per tal de conèixer opinions i crear sinèrgies.
- ▲ Constitució del fòrum promotor com a espai institucional de seguiment i transparència del procés.
- ▲ Disseny d'unitat gràfica global que identifiqui el projecte en les diferents fases de treball.

fase 2

Informació i difusió a la ciutadania i entitats

febrer - març de 2006

- ▲ Presentació oficial del projecte als mitjans de comunicació locals i d'ample abast (portals temàtics específics).
- ▲ Organització i convocatòria d'un concurs infantil per definir el lema i la imatge de la campanya.
- ▲ Realització d'un publireportatge per televisió.

fase 3

Diagnòstic participatiu del nivell de solidaritat

març - abril de 2006

- ▲ Revisió i selecció dels finalistes del concurs infantil per a la campanya.
- ▲ Jornada de reflexió i debat, amb participació d'entitats, tècnics de serveis socials i sociosanitaris i oberta a tota la ciutadania.
- ▲ Reunió del fòrum promotor amb la finalitat d'exposar, debatre i validar els resultats del procés seguit fins el moment.

fase 4

Redacció del primer esborrany del Compromís per la Solidaritat

abril de 2006

- ▲ Redacció de l'esborrany del document de Compromís de Mataró per la Solidaritat.
Inclourà els àmbits temàtics per exercir la solidaritat i les diferents línies d'actuació.

fase 5

Validació del document de treball

maig - juny de 2006

- ▲ Reunió del fòrum promotor per revisar i valorar l'esborrany del Compromís de Mataró per la Solidaritat.
- ▲ Difusió del segon esborrany del document de Compromís en diferents mitjans per tal que la ciutadania pugui fer-ne esmenes.
- ▲ Lliurament del segon esborrany del document de Compromís a les entitats i serveis per tal que en puguin fer esmenes.
- ▲ Redacció del document final a partir dels resultats obtinguts.

fase 6

Acte públic de presentació del document final

juliol de 2006

- ▲ Planificació de l'acte establint lloc, dates, continguts i recursos.
- ▲ Difusió de l'acte mitjançant invitacions, notes de premsa i campanya gràfica dirigida a la ciutadania.
- ▲ Celebració de l'acte oficial d'aprovació on l'Ajuntament, la Fundació Hospital, les entitats i la ciutadania accepten la seva contribució per assolir els objectius compartits fixats.

2. Els Objectius i línies d'actuació 2006-2010

Objectius

1. **Sensibilització / informació a la ciutadania i a les institucions del què significa solidaritat**
2. **Promoure la solidaritat mitjançant el voluntariat**
3. **Incrementar la donació solidària**
4. **Fomentar l'intercanvi solidari**
5. **Fomentar la solidaritat a l'entorn més proper**
6. **Educar en els valors solidaris**

Objectiu 1

Sensibilització / informació a la ciutadania i a les institucions del què significa solidaritat

Diagnosi

Les entitats socials i sociosanitàries de la nostra ciutat porten a terme una sèrie d'activitats solidàries a favor dels col·lectius més desfavorits d'una forma altruista i voluntària. Per tal que la ciutadania i les institucions locals coneguin aquestes activitats es fa necessari desenvolupar una sèrie de campanyes de sensibilització que ajudin a visualitzar quins són els problemes d'aquestes persones que pateixen situacions de marginalitat, dificultats socials, solitud, problemes d'accessibilitat...

Es detecta la necessitat de que la ciutadania rebi la informació necessària per tal que tingui la possibilitat de participar activament amb aquestes entitats i treballar entre tots per fer una ciutat més solidària. Aquesta tasca solidària de les entitats sovint no arriba a la ciutadania d'una forma efectiva i es perd una informació essencial perquè el ciutadà s'assabenti dels projectes i activitats que es desenvolupen a la ciutat de Mataró.

És imprescindible que les entitats que treballen en l'àmbit social i sociosanitari comparteixin els seus projectes i activitats amb l'administració pública i els posin a l'abast dels mitjans de comunicació perquè aquests els facin arribar als ciutadans. S'ha de potenciar la presència de les entitats als diferents mitjans de comunicació (revistes, diaris, ràdio, televisió local, etc.) ja que gràcies a aquestes accions de sensibilització, els ciutadans de Mataró puguin implicar-se de forma activa.

En aquesta tasca de divulgació i sensibilització els agents socials i les empreses tenen un paper fonamental per impulsar les polítiques d'integració laboral que afavoreixin la integració de les persones i col·lectius en situació de risc.

Línies d'actuació

1. Crear un punt d'informació per a la ciutadania i les entitats dels actes solidaris que es duen a terme a la ciutat de Mataró.

Informar als ciutadans sobre les problemàtiques socials existents, buscar recursos per fer front a les noves necessitats emergents i sensibilitzar la població, a fi que s'impliqui, mitjançant la col·laboració, amb les entitats de la ciutat.

2. Desenvolupar activitats d'informació dirigides a la ciutadania per sensibilitzar sobre els problemes dels col·lectius desfavorits

Donar a conèixer els actes solidaris que duen a terme les entitats mitjançant la realització d'activitats de sensibilització a la població sobre les problemàtiques existents a la nostra ciutat.

3. Campanyes de comunicació dirigides a sensibilitzar la ciutadania, sobre la necessitat de facilitar l'accessibilitat

Les entitats han d'implementar mecanismes de comunicació que facilitin un canvi d'actitud per afavorir l'accessibilitat dels col·lectius més desfavorits.

4. Augmentar la presència de les entitats als mitjans de comunicació per informar i sensibilitzar de les problemàtiques socials

Les entitats han de tenir més presència als diferents mitjans de comunicació, com ara revistes, diaris, ràdio, televisió local, etc. Aquesta informació pot arribar a la ciutadania de forma gratuïta o mitjançant el finançament d'algun patrocinador privat.

5. Compartir la informació dels projectes i activitats que desenvolupen les entitats amb l'administració i entre elles mateixes

Accedir a la informació que tenen les entitats aprofitant els recursos existents amb l'objectiu de potenciar al treball en xarxa.

6. Potenciar les polítiques d'integració laboral a les empreses, entitats i administració pública, de les persones amb dificultats socials

Fomentar la integració d'aquestes persones mitjançant una sèrie d'activitats de sensibilització en què s'impliquin els agents socials.

Objectiu 2

Promoure la solidaritat mitjançant el voluntariat

Diagnosi

El voluntariat és un dels grans potencials solidaris que tenim a la nostra ciutat. Les entitats que treballen per una comunitat cohesionada ho fan, en gran mesura, gràcies a les persones que, d'una forma desinteressada, dediquen part del seu temps i esforç a ajudar els altres.

Potenciar i promoure el voluntariat ha de ser uns dels eixos clau de l'Agenda per la Solidaritat Local de Mataró i, per això, és necessari que es desenvolupin una sèrie d'activitats orientades a l'augment del nombre de voluntaris, reconèixer la seva importància com a element integrador dels col·lectius més desfavorits i entendre que qualsevol persona pot ser voluntària al marge de la seva situació social o personal.

El voluntariat sovint no se sent reconegut per part de l'administració pública ni per la ciutadania ja que aquestes no tenen informació sobre la tasca que desenvolupen a favor de la comunitat. S'han de potenciar polítiques comunes, tant per part de l'administració pública com per part de les pròpies entitats, que serveixin per donar a conèixer la seva tasca i ajudin a que augmenti el nombre de voluntaris a la nostra ciutat.

Les entitats han de treballar en xarxa i compartir els seus esforços i mitjans per aconseguir que els voluntaris visualitzin que la seva tasca és reconeguda per la ciutadania. D'altra banda, els voluntaris s'han de sentir a gust en el treball que desenvolupen a les entitats i, per tant, aquestes han de facilitar la seva participació activa en el desenvolupament de la seva missió institucional i social.

El paper del voluntariat ha de ser clau per col·laborar en accions dirigides a solucionar els problemes dels col·lectius més desfavorits: la gent gran, persones en situació de solitud, persones amb discapacitats, etc. Les accions dels voluntaris en aquest sector de la població ajudarà a que es sentin més útils i més efectius en el seu treball diari.

No hem de deixar de banda que qualsevol persona, malgrat les seves circumstàncies personals, pot ser voluntari i col·laborar a què la ciutat de Mataró sigui més solidària. Les persones grans, les que pateixen alguna discapacitat, els nouvinguts, etc. també poden desenvolupar activitats voluntàries.

Línies d'actuació

1. Augmentar el nombre de voluntaris

Les entitats han de tenir en compte el voluntariat, reconèixer la seva feina, fer que se senti a gust amb el què realitza i potenciar aquesta figura per poder oferir uns serveis que s'adaptin a les necessitats i expectatives de la ciutadania.

2. Desenvolupar un treball en xarxa intersectorial entre les entitats

Les entitats han de conèixer la resta d'entitats que tenen persones voluntàries per iniciar un treball en xarxa intersectorial amb la finalitat de poder compartir voluntaris i optimitzar esforços i recursos per assolir objectius comuns.

3. Promoure el reconeixement del voluntariat per part de l'administració, les entitats i la ciutadania

S'ha d'informar i reconèixer públicament la tasca que desenvolupen les persones voluntàries a la ciutat de Mataró.

4. Celebració unificada del dia del voluntariat i crear un espai públic a la ciutat que reconegui la seva tasca

Promoure la celebració del dia mundial del voluntariat en un espai públic que la ciutadania identifiqui amb la tasca que es du a terme per millorar la qualitat de les persones que vivim a la ciutat de Mataró.

5. Fomentar l'acompanyament de les persones amb solitud a través de les entitats que tenen voluntaris

Les entitats haurien de desenvolupar accions dirigides a aquest sector de la població, ja que cada vegada és més gran el problema de solitud que pateixen algunes persones a la nostra ciutat, des de la gent gran fins els nouvinguts, passant per la gent jove, etc.

6. Potenciar la integració de les persones jubilades o prejubilades com a voluntàries

Aprofitar en benefici de la comunitat la capacitat, l'experiència i el temps de què disposa la gent gran mitjançant les entitats de voluntariat.

7. Promoure el voluntariat corporatiu a les empreses

La responsabilitat social corporativa és un fenomen en constant creixement a la nostra societat. Les empreses cada cop més s'adonen que han de donar suport a causes socials en el seu entorn més immediat. El voluntariat corporatiu és un mecanisme de col·laboració amb les entitats socials i sociosanitàries mitjançant el qual les empreses cedeixen aquells treballadors que ho demanen per desenvolupar tasques solidàries.

8. Promoure la incorporació de les persones amb discapacitats i dificultats socials a entitats perquè facin acció voluntària

S'han de buscar fórmules per donar cabuda a aquestes noves demandes, oferint, en el si de les entitats, els llocs i les activitats més oportunes per a aquestes persones.

Objectiu 3

Incrementar la donació solidària

Diagnosi

La donació és un acte de generositat envers els altres que implica facilitar a les entitats que treballen per la solidaritat una sèrie de recursos per portar a terme la seva tasca social. Es pot ser solidari donant part del temps, tal i com fan les persones voluntàries, donant sang o els òrgans quan ja no els necessitem, o aportant diners o recursos materials a les entitats que treballen pels col·lectius més desfavorits.

Es tracta que la ciutadania conegui les diferents possibilitats de què disposa a la nostra ciutat per ser solidària mitjançant la donació desinteressada i augmentar el nombre de persones que col·laboren de forma activa amb les entitats socials i socio sanitàries.

Per assolir el repte d'augmentar la donació solidària a la ciutat de Mataró, la ciutadania ha de disposar d'informació sobre les diferents possibilitats de què disposa per col·laborar mitjançant la donació d'òrgans, sang o de recursos materials. La col·laboració de les entitats i de l'administració pública en aquesta tasca és fonamental i, per aquest motiu, s'han de promoure activitats de sensibilització i d'informació sobre les mancances que colpeixen les persones i entitats afectades per la manca de solidaritat que pateix la nostra societat.

Les entitats necessiten de les aportacions dels ciutadans per desenvolupar els seus projectes i activitats solidaris. Aquestes aportacions es poden realitzar mitjançant la donació de recursos materials a les persones i col·lectius que no tenen mitjans per accedir-hi, a través de donacions puntuals en diners per a projectes concrets, o fent-se soci d'una entitat per contribuir a les seves despeses generals.

Línies d'actuació

1. Augmentar el nombre de donants de sang

Sensibilitzar la població perquè també sigui solidària en aquest aspecte, ja que la nostra ciutat és una de les que aporta menys donacions de sang.

2. Augmentar el nombre de donants d'òrgans

La donació d'òrgans encara és un tema tabú, sovint perquè va relacionada amb el de la mort i la gent no en vol parlar. Aquest fet impedeix que moltes persones expressin verbalment quin és el seu desig o que en puguin parlar obertament amb la seva família. Des de les entitats s'hauria d'oferir la possibilitat d'informar-se i poder-ne parlar mitjançant actes de sensibilització.

3. Augmentar la donació de recursos materials

Les entitats han de potenciar la donació de recursos materials per a aquelles persones i col·lectius que no hi tenen accés.

4. Augmentar la donació de diners per projectes solidaris locals

Les entitats, per desenvolupar els seus projectes socials, necessiten de les aportacions econòmiques dels seus socis. S'ha de potenciar l'increment de les persones que col·laboren econòmicament amb les entitats i que donen suport a la seva tasca per millorar el benestar de la ciutadania.

Objectiu 4

Fomentar l'intercanvi solidari

Diagnosi

L'intercanvi solidari consisteix en potenciar la solidaritat entre grups de persones interessades en compartir el seu temps dedicant-lo a l'atenció de persones, infants, gent gran, gent amb malalties i discapacitats, etc. fomentant, d'aquesta manera, l'oportunitat de conèixer i confiar en els altres per tal de resoldre les seves necessitats de la vida diària.

Es pretén millorar la qualitat de vida d'aquestes persones amb dificultats i, al mateix temps, potenciar la seva autoestima fent que elles mateixes formin part d'aquest intercanvi en funció de les seves habilitats i possibilitats.

En línies generals, les experiències dels bancs del temps sorgeixen de les persones individuals que volen organitzar espais d'intercanvi amb l'objectiu de potenciar valors de solidaritat, d'establir xarxes relacionals i de demostrar que el valor dels diners no és la única manera de prestar serveis. En l'elaboració de l'Agenda per la Solidaritat Local els agents socials (entitats, administracions públiques, ciutadans, etc.) han fet palesa la necessitat de crear un banc del temps per oferir espais d'intercanvi on les persones i entitats socials i sociosanitàries tinguin l'oportunitat de dur a terme actes de solidaritat amb aquells col·lectius més desfavorits.

Les experiències dels diversos Bancs del Temps que s'han portat a terme a diverses poblacions de Catalunya han de servir de referència per a que a la ciutat de Mataró es pugui aplicar un sistema d'intercanvi orientat a potenciar les accions solidàries que ajudin a millorar la seva vida.

Línies d'actuació

1. Creació d'un banc del temps solidari

El banc del temps és un instrument que pot servir a les entitats per potenciar la seva relació amb les persones que vulguin col·laborar en activitats solidàries. Es tractaria de persones motivades per intercanviar temps, dedicant-lo a tasques diverses d'ajuda de les unes amb les altres.

2. Potenciar els programes intergeneracionals

Dur a terme activitats per oferir un espai que faciliti el coneixement i la convivència intergeneracional.

Objectiu 5

Fomentar la solidaritat en l'entorn més proper

Diagnosi

Sovint es planteja la solidaritat com una forma d'ajudar als altres però no ens adonem que al nostre barri, al carrer o a l'escala, tenim persones que necessiten el nostre suport per sortir de la seva problemàtica social: solitud, manca de recursos, marginació, dificultats d'integració...

És necessari desenvolupar mecanismes d'ajuda mútua que facilitin la tasca de detectar aquestes persones amb dificultats que viuen al nostre costat i que, per regla general, no s'atreveixen a demanar la nostra col·laboració.

Hem de ser capaços, entre tots (associacions de veïns i veïnes, entitats, persones individuals, etc.), d'afinar la nostra mirada en l'entorn més proper, per visualitzar quins actes solidaris podem dur a terme dia a dia que ajudin a millorar la qualitat de vida de les persones més properes.

Les entitats que treballen l'àmbit social i sociosanitari saben detectar les necessitats socials emergents en el seu entorn més immediat i desenvolupar activitats i projectes que ajudin a solucionar aquests problemes que, sovint, passen desapercibuts per als propis ciutadans i veïns. S'ha de fer un esforç d'atenció i no deixar escapar les oportunitats més properes de ser solidaris.

El barri és l'espai ideal, per la seva proximitat, per desenvolupar activitats que ajudin a crear espais de convivència més solidaris com ara: acompanyament de persones amb dificultats, coneixement mutu entre les diferents cultures.

Línies d'actuació

1. Crear mecanismes que ajudin a detectar les necessitats socials dels barris

Les entitats han de detectar les necessitats socials i sociosanitàries existents en el seu entorn més immediat.

2. Potenciar la realització de les activitats del barri

Les activitats que es realitzen als barris són els instruments de què disposen les entitats per potenciar les relacions i cercar espais de convivència per tal de fomentar les relacions i l'ajuda mútua entre veïns.

3. Potenciar l'intercanvi i l'ajuda mútua entre els veïns més necessitats

S'ha de sensibilitzar la població perquè siguin solidaris amb els seus veïns. Des de les entitats i amb la col·laboració dels veïns es podria fomentar l'acolliment de la gent nouvinguda.

4. Donar suport i participar en els programes de les entitats que treballen per la solidaritat al barri i a l'entorn

Les entitats han de donar suport a aquelles iniciatives que fomentin la solidaritat dins del mateix barri.

Objectiu 6

Educar en els valors solidaris

Diagnosi

La solidaritat ha de començar en els més joves mitjançant la sensibilització en els valors i la vinculació de les escoles en la tasca de donar a conèixer la situació que pateixen els col·lectius més desfavorits de la nostra ciutat.

S'ha de vincular les escoles en la tasca de fomentar les accions solidàries envers les persones que ho necessiten des d'una doble perspectiva: la informació de què estan fent les entitats de Mataró i les diverses possibilitats que els estudiants i educadors tenen per participar-hi activament.

Hem d'assolir el repte que els nostres joves incorporin el valor de la solidaritat en la seva formació i que la puguin aplicar al llarg de la seva vida d'adults.

Les institucions educatives, els mestres, les associacions de pares i mares, etc. tenen un paper fonamental per assolir el repte de l'educació en els valors solidaris.

Han de desenvolupar activitats que serveixin per facilitar punts de trobada i de debat on es pugui potenciar el valor de la solidaritat i on puguin conèixer quines són les mancances i els dèficits en l'aspecte social i sociosanitari que pateix la nostra ciutat.

S'ha d'implicar als instituts i a les entitats perquè potenciïn activitats que ajudin a incloure els valors de la solidaritat en les matèries que estudien els joves.

Línies d'actuació

1. Sensibilització a les escoles i a la població jove en general sobre els valors solidaris

Les entitats de la ciutat han de crear vincles amb les institucions educatives per donar l'opció als joves a participar en la construcció d'una ciutat més solidària.

2. Vincular a les escoles en les tasques d'ajuda solidària a la comunitat

Les escoles i instituts han d'estar vinculats a la ciutat per poder transmetre la realitat que envolta als seus alumnes, és per això que, des de les entitats, se'ls ha d'oferir la possibilitat de participar d'una manera activa en la construcció d'una ciutat més solidària.

3. Fomentar les actuacions solidàries entre persones que pateixen una mateixa problemàtica, malaltia o discapacitat

Sensibilitzar i conscienciar la població de què la gent amb alguna problemàtica, malaltia o discapacitat són els que millor poden informar i transmetre les seves dificultats d'integració.

4. Ensenyar als altres mitjançant la pròpia experiència

A la nostra ciutat hi ha entitats socials i sociosanitàries amb coneixements i anys d'experiència que col·laboren amb institucions educatives, essent un referent per a estudiants universitaris del nostre país i d'altres.

5. Incorporar el valor de la solidaritat en projectes que s'estan duent a terme per tal d'introduir aquest concepte a la dinàmica habitual de treball de les entitats

Les entitats han d'incorporar el valor de la solidaritat en el desenvolupament dels seus projectes.

ELS INDICADORS GLOBALS

La definició d'un conjunt d'indicadors ha de servir per valorar els resultats de la implementació dels diversos plans d'acció. Es pretén desenvolupar un sistema que permeti aplicar un sistema d'avaluació continuada dels resultats previstos per l'Agenda per la Solidaritat Local i introduir les millores oportunes per assolir l'objectiu de fomentar la solidaritat a la ciutat de Mataró.

Són indicadors de caire general que ens permetran visualitzar quin és el grau d'acompliment dels diversos objectius que planteja l'Agenda per la Solidaritat Local tenint en compte els paràmetres solidaris més significatius: sensibilització i difusió de la solidaritat, la potenciació del voluntariat, l'increment de la donació solidària, el foment de l'intercanvi solidari, la solidaritat en l'entorn més proper i l'educació en els valors de la solidaritat.

OBJECTIU	LÍNIA D'ACTUACIÓ	Nº	INDICADORS DE L'OBSERVATORI DE SOLIDARITAT LOCAL
1	1	1	Número d'activitats de sensibilització sobre solidaritat
	3	2	Número d'actes públics de sensibilització
	4	3	Presència de les entitats als mitjans de comunicació
	6	4	Número de persones amb dificultats socials contractades per entitats, administració pública i empreses
2	1	5	Número de voluntaris de les entitats de la ciutat de Mataró
	1	6	Número de persones beneficiàries de les activitats del voluntariat
	2	7	Número d'entitats que formen part del registre de voluntariat social i sociosanitari
	4	8	Número d'actes públics de reconeixement del voluntariat
	6	9	Número de persones grans que fan accions de voluntariat
	6	10	Número de persones joves que fan accions de solidaritat
	1	11	Número de persones que han donat sang des de la nostra ciutat
3	2	12	Número d'actes de sensibilització per a la donació d'òrgans
	4	13	Número de nous associats a les entitats sociosanitàries

	4	14	Número de les donacions en diners a les entitats sociosanitàries
4	1	15	Número d'intercanvis realitzats al banc del temps solidari
	2	16	Número d'activitats intergeneracionals desenvolupades
5	1	17	Nombre de necessitats socials emergents detectades en els barris
	2	18	Activitats desenvolupades als barris
6	1	19	Actuacions de les entitats als instituts
	2	20	Actuacions dels instituts a les entitats

3. Els factors clau d'èxit

L'anàlisi de la situació actual, la determinació d'uns objectius per assolir el repte de fomentar la solidaritat a la ciutat de Mataró i la definició d'unes línies d'actuació concretes conformen les bases per definir els quatre eixos que han de resultar bàsics per a l'èxit del projecte: el coneixement del nivell de la solidaritat local a mesura que l'Agenda per la Solidaritat Local avanci en els seus objectius, el banc del temps com a element clau que faciliti l'intercanvi solidari, la imprescindible potenciació del voluntariat i el foment dels valors solidaris en l'àmbit educatiu.

3.1 L'Observatori de la solidaritat de Mataró

L'Observatori de la solidaritat de Mataró naixerà amb l'objectiu concret de **sistematitzar i actualitzar la informació existent sobre el nivell de solidaritat** assolit mitjançant el desenvolupament dels objectius, de les línies d'actuació i dels plans d'acció concrets establerts en el procés participatiu de l'Agenda per la Solidaritat Local.

Ha de servir per **facilitar el coneixement de la solidaritat local**, tant a les entitats socials i sociosanitàries com als tècnics i polítics de les diferents regidories que hi tenen relació. Un altre dels objectius a assolir per l'Observatori de la solidaritat de Mataró és **fomentar l'associacionisme i el voluntariat sociosanitari** amb una clara orientació a la participació activa de les persones que col·laboren amb les entitats.

L'Observatori ha de facilitar el coneixement sobre la realitat de la solidaritat i de la importància de la vida associativa com a element fonamental d'orientació de les polítiques municipals. Les seves funcions hauran de ser les següents:

- Disseny dels objectius, àrees de continguts de l'Observatori i del seu funcionament:
 - Activitats
 - Centre de documentació
 - Estudis
 - Bases de dades de voluntaris, entitats
 - Accions solidàries desenvolupades
 - Seguiment de les línies d'actuació i dels plans d'acció de l'Agenda de la Solidaritat Local
- Recull de dades sobre les entitats que desenvolupen activitats solidàries.
- Contacte amb totes les entitats per recollir la informació necessària a l'Observatori i establiment dels canals de comunicació per a l'actualització i consulta periòdica.
- Establiment dels instruments tècnics de seguiment i avaluació de l'Observatori.
- Elaboració del material de difusió per donar a conèixer l'Observatori.
- Mailing dels materials de difusió a totes les entitats i realització d'altres accions adreçades a tota la ciutadania (panells informatius, crida, etc.).
- Presentació pública de la posada en marxa de l'Observatori de la solidaritat.
- Valoració de la situació de la solidaritat a la ciutat de Mataró.
- Valoració tècnica del funcionament de l'Observatori.

3.2 El Banc del temps

El banc del temps serà un projecte impulsat per la Fundació Hospital en cooperació amb totes les entitats de la ciutat que en vulguin formar part. En línies generals, les experiències dels bancs del temps sorgeixen de les persones individuals que volen organitzar espais d'intercanvi amb l'objectiu de potenciar valors de solidaritat, establir xarxes relacionals i demostrar que el valor dels diners no és l'única manera de prestar serveis. Els bancs del temps es situen dins de l'economia informal i alternativa, on el valor d'ús no són els diners sinó l'intercanvi compensat. Les transaccions es porten a terme mitjançant un mecanisme pel qual els protagonistes valoren de manera equitativa els serveis que s'ofereixen.

Un banc del temps, per tant, és una **eina participativa on es creen xarxes de relacions socials** i on es denuncien les desigualtats tot buscant alternatives més allunyades de l'habitual transacció econòmica. A més, són **eines educatives que promouen valors com la confiança i la solidaritat i economies alternatives** tot generant riquesa sense passar per l'economia monetària. I finalment **generen capital social**, essent la seva pràctica més efectiva que la d'altres tipus d'associacions pel fet de fer l'intercanvi.

Així doncs l'objectiu del banc del temps de la nostra ciutat és promoure intercanvis per a tasques d'atenció a persones vulnerables, tenint en compte que la unitat d'intercanvi és l'hora (el temps), independentment del servei que s'ofereixi o es rebi. I també es vol **fomentar espais de convivència, participació i relació entre les persones de Mataró** que s'hi adhereixin. Es pretén, així, millorar la qualitat de vida de moltes persones amb dificultats i, al mateix temps, potenciar la seva autoestima fent que elles mateixes formin part d'aquest intercanvi en funció de les seves habilitats i possibilitats personals.

Els intercanvis poden ser molt diversos: tasques d'atenció a persones, transmissió de coneixements, resoldre necessitats de la vida diària... i altres activitats que es puguin compartir. Es tracta de ser capaços de donar resposta a les necessitats emergents que es vagin detectant **entre tots per poder construir un ampli espai d'intercanvi solidari**.

Es pretén impulsar la creació del banc del temps mitjançant el desenvolupament de les següents accions:

- ✓ Promoure la recerca de persones interessades en formar part de l'experiència.
- ✓ Dissenyar un projecte que s'ajusti a les necessitats de la ciutat de Mataró.
- ✓ Oferir espais per a la relació i l'intercanvi, assumir la formació de les persones que estiguin interessades en la seva realització.
- ✓ Organitzar eines de comunicació efectives i dissenyar eines d'avaluació per tal de poder estudiar el seu funcionament i els resultats obtinguts de manera periòdica.

3.3 El voluntariat

La Fundació Hospital té una àmplia experiència en el tema del voluntariat. Així doncs, vol aprofitar aquesta pràctica per impulsar i promoure el gran potencial de solidaritat i voluntariat que té la ciutat de Mataró mitjançant el treball de les entitats i els propis ciutadans a títol personal.

Es tracta de **crear un model de gestió de voluntariat de ciutat** on la persona interessada a fer-se voluntària pugui ser atesa, informada i derivada a qualsevol de les entitats de la ciutat que necessitin la incorporació de persones que, de manera desinteressada, vulguin dedicar una part del seu temps a l'acció solidària, altruista i sense rebre cap remuneració. Quan parlem de voluntariat cal tenir present que l'acció voluntària és el resultat d'una elecció lliure (**voluntarietat**) i suposa un compromís solidari per millorar la vida col·lectiva (**solidaritat**). El voluntariat no és només un valor ètic, una actitud, sinó una pràctica concreta (**acció**), la qual, requereix una actuació organitzada per mitjà de la unió de forces. Per tant, l'acció

voluntària ha de ser organitzada, sistemàtica, sinèrgica, i necessita la intervenció d'organitzacions i associacions des d'on es pugui actuar (**organització**).

Per tant, és imprescindible **crear un protocol de funcionament i definir els circuits de coordinació** necessaris d'unes entitats amb les altres perquè el nombre de voluntaris augmenti any rere any, i així es puguin ajudar cada vegada més a les persones necessitades de la nostra ciutat. Les organitzacions d'acció voluntària de Mataró són part de la iniciativa social, dels moviments socials, del tercer sector... i les uneix un objectiu comú: la millora de la societat mataronina en camps molt diversos i que desenvolupen la seva feina a través de l'acció voluntària dels seus membres.

És molt important que les associacions tinguin present, en tot moment, que **la persona voluntària té uns deures** una vegada adquirit el compromís de desenvolupar una tasca voluntària, els quals s'han de conèixer i respectar. **Els deures són en relació a les persones beneficiàries**, ja que cada persona ha de donar el millor d'un mateix i reconèixer, respectar i defensar la dignitat personal del beneficiari; **Deures en relació a l'organització**, doncs el voluntari l'ha de conèixer a fons i respectar el seu funcionament sense utilitzar-la en benefici propi; **Deures vers la societat** per tal de promoure la justícia social, per mitjà del foment d'una cultura de la solidaritat rica en valors humans i difusió del voluntariat.

Finalment, també cal tenir en compte que **la persona voluntària té uns drets** pels quals les organitzacions han de vetllar. Quan l'acció voluntària es porta a terme en el si d'una entitat, aquesta ha de donar suport a les persones que accepten col·laborar-hi: **assegurant-les** davant d'aquells esdeveniments fortuïts que poden succeir realitzant la tasca voluntària; **formant-les** per tal que l'acció voluntària es faci amb qualitat i responsabilitat; i **motivant-les** permanentment, ja que la seva acció és de gran importància per a la millora de la qualitat de vida de molts ciutadans de Mataró.

3.4 La Ciutat és escola en educació en valors solidaris

Un dels objectius compartit, a desenvolupar entre tots, des de l'Agenda per la Solidaritat Local, és l' **Educació en valors**.

Educació en valors, no només des dels instituts o la família sinó també des de la mateixa ciutat, a través de les **institucions educatives, entitats socials i sociosanitàries, creant, entre tots, un nou escenari educatiu "la ciutat"**.

L'escola vol educar en valors, i ho fa, però li manca l'escenari adequat per dur-los a la pràctica. Des d'aquest projecte s'ofereix aquest escenari, les entitats socials i sociosanitàries posen a disposició els seus espais, els seus coneixements, la seva experiència per tal d'acollir aquells joves que, a través de les institucions educatives, vulguin posar en pràctica diferents valors: solidaritat, responsabilitat, civisme, ser capaç d'assumir un compromís, etc.

El fet que els alumnes puguin posar en pràctica aquells coneixements que adquireixen abans d'entrar al món laboral és important, perquè el contingut requereix un valor diferent, **és donar valor social a allò que s'aprèn**, perquè, d'una manera participativa i activa, veuen com aquest coneixement facilita i augmenta, a través de les entitats, el benestar de la ciutadania. **Essent ells partícips de la construcció de la seva ciutat**.

La Solidaritat no té un espai concret dins del sistema educatiu, no té una assignatura o un crèdit, sinó que cada professor o institució educativa la transmet en situacions puntuals i concretes quan ho creu convenient. **Definir l'espai que ha de tenir la solidaritat dins el sistema educatiu**, entre tots, serà un dels punts d'aquest projecte. Les entitats socials i sociosanitàries volen estar dins del sistema educatiu, volen informar i sensibilitzar sobre les necessitats emergents per tal de donar recursos als més joves, a través de xerrades, documentació, etc.

És molt important **que es valorin certes habilitats, aspectes i aptituds positives que no es mostren dins del context escolar a un nivell més individualitzat**. Facilitar relacions de tu a tu, amb gent de diferent edat, cultura, problemàtica, en un context més informal; facilitar l'expressió d'emocions, la iniciativa, l'actitud positiva vers un altre, és un referent a tenir en compte dins la societat actual. Aquestes qüestions es volen desenvolupar en aquest projecte a través de programes i entitats vinculades amb la solidaritat i que estan en contacte amb les institucions educatives.

Un dels objectius, és iniciar un treball conjunt per **oferir formació, documentació i informació als professors i a les famílies** perquè puguin conèixer diferents maneres de fer, de visualitzar l'educació, de fer servir recursos, **i així unificar criteris sobre l'educació en valors**.

Les entitats, institucions socials i sociosanitàries de la ciutat són visitades per alumnes estrangers que fan algun tipus d'estatge a Catalunya, des d'aquest projecte es vol potenciar que les entitats i institucions de la ciutat siguin **un referent per a estudiants universitaris del nostre país i d'altres**.

4. Entitats participants

Aquest llistat és el d'aquelles entitats socials i sociosanitàries que, d'una manera o altra han aportat les seves opinions o idees, generant entre totes la construcció d'aquesta Agenda.

Fundació Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena	IES Miquel Biada
Ajuntament de Mataró	IES Pla d'en Boet
Federació Associació de veïns de Mataró	IES Alexandre Satorras
Fundació Gimm	Escola Cor de Maria
Càritas Interparroquial de Mataró	Escola Sant Josep
Creu Roja a Mataró	Escola Sol Ixent
Centre Sant Pau de Càritas Diocesana de Barcelona	Associació Pas a Pas
Fundació el Maresme	Associació Planeta
Associació Gimm	Associació Parkinson Catalunya
Casal de la Gent gran del Parc de Mataró	Associació Ayuda Social Maná
Unió Democràtica de Pensionistes	AFIMAT. Associació d'afectats de Fibromiàlgia i Fatiga Crònica
Casal Juvenil Xerinola	Solidaritat, Educació, Desenvolupament
Casal de Joves Enlleura't	AMIBA. Associació de Minusvàlids de Barcelona
Esplai Rabada	Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer del Maresme
Fundació Sant Joaquim	Associació Àmbit Prevenció
Fundació Suport	Associació de la Gent Gran Pla d'en Boet
Associació Club Jama Kafo	Associació de la Gent Gran de Rocafonda
Grup d'esplai The Peths	Associació Cultural Islàmica Annour
ONCE	Aules Senior
Associació de mediadors culturals Vine amb mi	Associació Familiars Malalts Mentals del Maresme
Associació Voluntaris per al Futur	Centre de Sords del Maresme a Mataró
Maresme Oncològic	Televisió de Mataró
Centre Formació i Prevenció	Banc de Sang i teixits del Vall d'Hebron
Associació Jaume Pineda	Escola Rocafonda
Associació cultural musulmana Al Ouahda	Associació de la Gent Gran Gatassa
La Il·liga de la Ilet de Catalunya	Mataró Bus
	Va de gust
	Casal de Gent Gran Jaume Terradas

5. Ciutadans Individuals

Aquest llistat és el d'aquelles persones que, a títol individual però a través de les entitats socials i sociosanitàries, institucions o associacions, d'una manera o altra han aportat una actuació solidària concreta col·laborant en la construcció d'aquesta Agenda (publireportatges, cessió del lema, dibuix, etc.)

<p>Jordi Caballero Campos Sònia Torres Pérez Olga Patrícia Blanco Díaz Juana Muñoz Garrido Meritxell Roig Manasanch Miquel Àngel Casas Masedo Susanna Barra Salazar Blanca Rodríguez Hernández Quima Palomera Centol Paquita Pérez Mimbrera Rosa Durán Fernández Paquita Barrilado Barrilado Dolores Padró Blanc Rosario Romero Guerrero Samir Bounefouf Antoni Mírez Jiménez Enrique Navarrete Cifuentes Jaume Canudas Solà Martín Giménez Asla Francisco García Vianez Liliana Ral Aloma Susanna Soldevila Real Joaquim Ferré Pedrola Miquel Ferrando Enfruns Rocío Vega Medina Mercè Bessalú Mercè Eva de la Bella Serrano Laura Beltrán Pérez Sofia Morante de la Rubia</p>	<p>Pablo Morante de la Rubia Margarita Blanch Monpart Mercè Arias Segarra Ivan López Ambrós Antoni Izquierdo Amorós Sandra Gibanel Salvador Clara Alomà Mataró Sergi Montells Lleonart Família Sánchez Ventura Joan Bermúdez Jansana Núria Vidal Estrader Marc Ràmia Jesús Dani Hoeffnagel Moll Pablo Arévalo Rodríguez Pep Andreu Buch Espartac Peran Masafrets Joan Pera Àvia Remei Ribas Anna Palà Campeny Arnau Roig Pichaco Guillem Roig Pichaco Àngels Izquierdo Lorente Marianella Blas Salvi Sara Vallmajor Ral</p>
---	---